

Adroddiad i: Y Pwyllgor Archwilio Partneriaethau

Dyddiad y Cyfarfod: 14 Mawrth 2013

Aelod Arweiniol / Swyddog: Aelod Arweiniol dros Wasanaethau Gofal
Cymdeithasol, Oedolion a Phlant / Pennaeth
Gwasanaethau Oedolion a Busnes

Awdur yr Adroddiad: Rheolwr Gwasanaeth Busnes

Teitl: Ffioedd Gofal Preswyl 2013 / 14

---

1. Ynghylch beth mae'r adroddiad?

Mae'r adroddiad yn ddiweddariad o'r Fethodoleg Gosod Ffioedd Cartrefi Gofal Rhanbarthol a'r effaith ar gostau i'r Awdurdod.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

Hysbysu'r Aelodau am y datblygiadau rhanbarthol ac effaith defnyddio'r fethodoleg ar gostau am 2013 / 14.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Fod yr Aelodau'n ystyried yr adroddiad, yn cyflwyno sylwadau ac yn dal i gefnogi'r dull rhanbarthol o osod ffioedd fel y cytunwyd gan y Cabinet ym mis Chwefror 2012.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1 Y llynedd, cyflwynwyd adroddiad manwl iawn i'r Pwyllgor Archwilio yn egluro'r fethodoleg newydd, y broses a ddilynwyd a'i heffeithiau ar gostau. Yn ystod y misoedd diweddar, ystyriwyd y fethodoleg ymhellach ac ychwanegwyd cynnydd chwyddiant at gydrannau'r ffioedd. Mae'r cynnydd yn amrywio rhwng 1.8% ar gyfer cyflogau, er enghraifft, a 9% ar gyfer gostau ynni. Ar gyfartaledd bydd y cynnydd mewn ffioedd tua 2.4%.
- 4.2 Gwnaed y gwaith yma gan dîm o Swyddogion Cyllid o Gynghorau Wrecsam, Sir y Fflint a Sir Ddinbych. Maen nhw wedi ystyried chwyddiant ac wedi cyfeirio at y cais blyneddol o'r Fforwm Gofal. Maen nhw hefyd wedi bod yn gweithio gyda'r Penaethiaid Gwasanaeth unigol yn eu hawdurdodau i gyfrifo effaith y cynnydd mewn costau ar ffioedd ac effaith hynny ar gyllidebau.
- 4.3 Mae manylion yr effaith ar ffioedd safonol i'w gweld yn y tabl isod. Nid yw'r ffioedd ar gyfer Cartrefi Nyrsio'n cynnwys cyfraniad y Gwasanaeth Iechyd Gwladol sydd, ar hyn o bryd, yn £120.56 yr wythnos.

CATEGORI	2012/13	2013/14
Trigiannol	£439.96	£450.51
Trigiannol Henoed Bregus eu Meddwl	£481.91	£493.22
Nyrsio	£494.17	£505.70
Nyrsio Henoed Bregus	£517.74	£529.69

eu Meddwl		
------------------	--	--

- 4.4 Ar hyn o bryd mae 420 o bobl yn byw mewn cartrefi gofal ac yn talu'r prisiau safonol. Yn ogystal, mae 90 o bobl yn talu prisiau ansafonol oherwydd trefniadau hanesyddol neu fod llawer iawn o anghenion.
- 4.5 Mae llai o bobl mewn cartrefi gofal wrth i'r Cyngor ddal i lwyddo i gynnig darpariaeth amgen yn y gymuned. Ar 31 Mawrth 2012 roedd 544 o bobl ac erbyn 1 Ebrill 2013, rhagwelir y bydd 500 o bobl.

5. Sut y bydd y penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Drwy sicrhau bod y ffioedd rydym yn eu talu'n cynnwys costau llawn darparu gwasanaethau o ansawdd sy'n cefnogi pobl fregus yn ein cymuned. Mae hefyd yn sicrhau fod staff sy'n cael eu cyflogi yn y sector yn cael eu talu'n briodol am y gwaith y maen nhw'n ei wneud a thrwy hynny'n cefnogi'r economi leol.

6. Beth fydd y gost a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae costau cynnal 510 o bobl mewn cartrefi gofal yn £14.3 miliwn y flwyddyn. Yn seiliedig ar gyfradd lenwi bresennol mewn cartrefi gofal, byddai cynnydd mewn ffioedd o 2.4%, ar gyfartaledd, £343,000. Fodd bynnag, byddai'r rhagolwg o 500 o bobl yn cynhyrchu cynnydd llai o £56,000. Gellid dygymod â hyn drwy'r codiad chwyddiant sydd wedi'i gynnwys yn y gyllideb ar gyfer y Gwasanaethau Oedolion .

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad Effaith Cydraddoldeb a wnaed ar y penderfyniad? Dylid atodi'r templed Asesiad Effaith Cydraddoldeb fel atodiad wrth yr adroddiad

Does dim Effaith Cydraddoldeb mewn perthynas â'r fethodoleg hon o gyfrifo Ffioedd Cartrefi Gofal, gweler y ddogfen ynghlwm (Atodiad 1). Gellir newid y ffioedd safonol sy'n cael eu gosod gan y broses hon yn rhwydd i ystyried anghenion unigolion neu gostau ychwanegol penodol cartref gofal neilltuoel sy'n cyfarfod â'r anghenion hynny.

8. Pa ymgynghori a wnaed?

Mae cynrychiolwyr o Gynghorau Sir Ddinbych, Wrecsam a Sir y Fflint wedi gweithio gyda'i gilydd ar y broses ffioedd ac wedi ymgynghori ag Uwch Swyddog Polisi Fforwm Gofal Cymru. Mae'r fethodoleg wedi'i chytuno hefyd gyda Chyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Sir Gwynedd. Mae Cyngor Sir Conwy ar hyn o bryd â rhan yn y gwaith ac yn ystyried mabwysiadu'r fethodoleg.

Bydd perchnogion a rheolwyr cartrefi gofal yn cael gwahoddiad i gyfarfodydd unigol yn ystod mis Mawrth i sicrhau fod y ffioedd hyn yn cyfarfod â'u costau. Bydd y llythyrau'n a fydd yn cael eu hanfon at ddarparwyr hefyd yn cynnig ystyried cyfrifon wedi'u harchwilio sy'n dangos gwariant uwch nag a ddefnyddiwyd yn y cyfrifiadau.

Cyflwynwyd y fethodoleg i'r Pwyllgor Archwilio ac i'r Cabinet ym mis Chwefror 2012 a chafwyd eu cytundeb pryd hynny.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Cyrhaeddwyd at y cynnydd a gynigir yn y ffioedd ar ôl dilyn methodoleg resymol. Mae'r model a ddefnyddiwyd i gyfrifo'r ffioedd wedi ystyried nifer o ffactorau ac wedi cydnabod y meysydd ble mae costau wedi cynyddu. Mae'n bwysig iawn fod darpariaethau cymunedol amgen a dewisiadau gofal ychwanegol yn dal i gael eu datblygu er mwyn ceisio lleihau'r ddibyniaeth ar ddarpariaeth gofal preswyl.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 10.1 Mae yna risg y bydd mwy o bobl angen gofal preswyl nag a gynlluniwyd ar eu cyfer ond mae'r gwasanaethau ataliol ac ail alluogi'n dal i leihau dibyniaeth pobl ar gefnogaeth ddwys.
- 10.2 Mae yna risg hefyd y bydd cartrefi gofal unigol yn cyflwyno cyfrifon wedi'u harchwilio sy'n dangos fod gwariant cymwys yn uwch na'r ffioedd. Gellir lliniaru hynny drwy ddefnyddio'r fethodoleg a gytunwyd gyda Fforwm Gofal Cymru.

11. Yr Hawl i Benderfynu

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllaw comisiynu statudol i Awdurdodau Lleol o dan Adran 7 Deddf Llywodraeth Leol. Effaith hynny yw bod yn rhaid i Awdurdodau Lleol ystyried yr holl gostau cyfreithlon gwasanaethau darparwydd wrth osod ffioedd a hefyd egluro hynny'n gwbl glir a rhesymol.

Erthygl 6 o Gyfansoddiad y Cyngor.

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Gwasanaeth Busnes

Ffôn : 01824 706556